

Schenzl a budai reáliskola kertjében talajhőmérőket is helyezett el és 8 éven át 1, 2, 3 és fél, 4 és fél és 6 méter mélységben minden szerdán leolvasták. A nyolc éven át végzett mérések végső eredménye szerint 1 méter mélységben a hőmérséklet középértéke majdnem azonos értékű volt a levegő hőmérsékletével. Az egyes további mélységekben szabályos változás mutatkozott határozott évi menettel. Egy méter mélységben február elején leghidegebb a talaj, míg augusztus végén a legmelegebb. Hat méterre június végén a leghidegebb, és következő év január végén a legmelegebb. Kútvíz-hőmérséklet méréseket is végzett Schenzl az iskola kertjében 1863 és 1871 években minden szerdán, melynek átlagos évi középhőmérséklete 12,7 Celsius fok, és a nyolc év alatt 5-6 méter mélységben történt észlelések legalacsonyabb havi középértéke 11,7 fok (1871 februárjában), a legmagasabb 13,1 fok (ez 1866 júliusában).

Időben egy évtizedet lépve előre, a Természettudományi Közlönyben *Bozóky Endre* reáliskolai tanárnak nagyobb cikke jelent meg „Budapest éghajlati állapota” címmel. E cikk írója valamikor a Meteorológiai Intézet tagja volt 1886 októberétől egy éven át. Folytatta a különböző éghajlati elemek már korábban megkezdett táblázatainak összeállítását és egyneművé tételét. Jelinek értekezése ebben kitűnően segítette.

Mintául Kurländer értekezése szolgált, de a szerző nevét nem említette, ellenben Schenzlre többször hivatkozott. Pedig Schenzl adjunktusának munkája előszavában rámutatott arra, hogy az értekezés teljes egészében Kurländer munkája. Az elődök elhallgatásával az író nem válik nagyobbá. *Bozóky* értekezését mindezek ellenére a régi anyag gondos felhasználása jellemzi és az, hogy Budapestre, illetve Budára 29 év észleléseinek felhasználásával (1862—90) éghajlati táblázatot állított össze a hőmérsékletről és a légnyomásról minden egyes hónapra s ezt függelékként közli.

Mély tisztelettel idéztem fel a kiváló úttörőket. Mindenkinek a munkásságát a kor szemüvegén át kell értékelni, bírálni. Az idővel változó viszonyok között más és más a munka lehetősége. Én is jártam abba a reáliskolába, amelyben az Országos Meteorológiai Intézet — ma Országos Meteorológiai Szolgálat — bölcsője ringott. *Heller Ágost*, aki majdnem igazgatója lett az Intézetnek, és *Bozóky Endre* tanáraink voltak. *Kurländer Ignáccal* a nagy *Konkoly-Thege Miklós* ravatalánál ismerttettem meg kitűnő elődöm, *Róna Zsigmond*, a magyar éghajlatkutatás megteremtője. Áldás emlékükre!

BEDE ANNA VERSEI

Csak a földön vannak csodák

*Még hiszek abban ami nincs.
Még hiszek abban ami jó.
Hogy betéved és elvarázsol
váratlan a nem-várható.*

*Az üstököszt műszerek mérik
a mérhetetlen téren át.
Az eget képletekbe fogták.
Csak a földön vannak csodák.*

*Ki faragta a tornyos oltárt,
e rothadáson-diadalt?
Milyen nyelvet beszélt? Mit érzett?
Kit ölelt? Mit hitt? Mit akart?*

*Már pora sincs, de él az álma:
gótikus templom-ív ragyog,
s engem visznek új áhítatba
a mozdulatlan angyalok.*

Ne engedj el messzire

*Ne engedj el messzire.
Vágtatnak veszett szelek.
Szárnyasok zajonganak.
Farkasok üvöltének.*

*Mélységek katlana forr.
Reszket a világ szíve.
Készül új halotti tor.
Ne engedj el messzire.*